

El «Twin Peaks» d'Adrià Pujol

L'escriptor i antropòleg radiografia els habitants de Barcelona al llibre "Els barcelonins", publicat a L'Avenç

Adrià Pujol, autor d'«Els barcelonins» | Adrià Costa

Els darrers Premis de la Crítica Serra d'Or (<https://www.naciodigital.cat/noticia/153968>) ens van tornar a sorprendre. No només perquè J.L. Badal va guanyar en la categoria de novel·la amb el preciós volum *Les coses que realment han vist aquests ulls inexistents* (<https://www.naciodigital.cat/noticia/144762/josep/lluis/badal/revelacio/literaria/permanent>) a *Rata*, sinó també perquè Adrià Pujol va rebre, i més que merescudament, el premi de Traducció amb la seva feina de traslladar *La disparition* de Georges Perec al català. El resultat és el magnífic i virtuós *L'Eclipsi*, aparegut l'any passat a L'Avenç, editorial que ens torna a brindar una altra obra pujoliana: *Els barcelonins*, l'arbre final a partir de les llavors o relats mensuals que Pujol, escriptor convidat, va anar lliurant periòdicament com si fos Charles Dickens o David Lynch. M'explico.

Com tants altres casos del segle XIX, les obres que Dickens va anar redactant amb mestria no apareixien de cop, en un únic tom, gairebé sense avisar com sí que sol passar avui en dia, sinó que aquells magnes llibrots eren el resultat d'una feina que s'havia anat mostrant en publicacions diàries, setmanals, quinzenals o mensuals. El perquè és fàcil de justificar: cada fragment acabava en un moment culminant, un instant tan àlgid que provocava que els lectors i les lectores esperessin amb ànsia i discutissin i fabulessin sobre què passaria en el següent capítol. O sigui, que tinguessin ganes de més. Així va néixer el recurs conegut com a *cliffhanger*, i també en mans de Charles Dickens precisament: en un dels seus lliuraments, un personatge acabava penjant, *to hang*, d'un pont, *cliff*, tot i que en realitat un *cliff* és més un penya-segat que un pont, però sona molt millor i metafòricament també funciona molt millor *cliffhanger* que no pas *bridgehanger*, evidentment, i de sonoritat i de simbologia els angloparlants en saben un ou. Què li passaria?

Acabaria caient? Se salvaria? D'aquí el ja irrenunciable ?*Continuarà??* final que ens deixa amb les dents llargues.

No ens enganyem: aquest recurs és el que avui ha fet que les sèries hagin desbancat les pel·lícules. I és que és molt més fàcil i excitant veure cinc capítols seguits d'una sèrie que ens té enganxats, per tant estem parlant de cinc hores una rere l'altra i sense pausa, més que no veure una pel·lícula de com a molt dues hores de durada. Però és que n'hi ha algunes que es fan tan llargues? I avorrides. Bàsicament perquè no dominen els engranatges de la seducció: el misteri, l'enigma, el desconegut que ha d'arribar a cada nova etapa, cada nova passa, la il·lusió del que tindrà lloc i el gaudi del procés més que no pas del resultat final. En aquest sentit, una sèrie és com el poema que va fer Kavafis sobre l'arxiconegut viatge d'Odisseu: és molt més important el desplaçament, pel que representa de perillós i extraordinari i atraient, que arribar al destí.

I és des d'aquest convenciment, des d'aquesta narratologia implícita, des d'aquesta capacitat tècnica seva ja inqüestionable, que Adrià Pujol s'adapta al medi i ens va oferir uns textos que al meu entendre foren a la literatura catalana el que en el seu moment va ser *Twin Peaks* (https://ca.wikipedia.org/wiki/Twin_Peaks) de David Lynch i Marc Frost.

"Collonar", camina amb mi

Tant *Twin Peaks* com *Els barcelonins* (<http://www.elsllibresdelavenc.cat/?p=3205>) són radiografies que inspeccionen petites comunitats, amb els seus personatges encantadors i amb els seus monstres, amb les seves bel·leses i les seves atrocitats. Si l'agent especial Dale Cooper gaudia com un nen amb les coques de cirera, el cafè i l'olor dels pins, l'antropòleg especial Adrià Pujol contempla els carrers de Barcelona i arriba a conclusions epifàniques, en un punt en què l'emoció és també inqüestionable. I compartim les seves revelacions. Perquè les produeix amb l'ànim de la persona que en cada mirada fa un escrutini per a una investigació, un reconeixement que és mescla entre tendresa psicogeogràfica i atac mordaç a partir de l'humor, el collonar. En aquest sentit, *Els barcelonins* es pot llegir com l'epíleg, com els apunts últims, o com el mirall urbà de *La carpeta és blava* (<https://www.labreuedicions.com/carpeta-blava-dadria-pujol/>) (LaBreu Edicions, 2017), l'assaig definitiu sobre aquesta forma d'humor i de vida tan instaurada a l'Empordà. El que va fer Adrià Pujol amb *L'Empordà* a aquest llibre és el que fa a Barcelona amb *Els barcelonins*.

Els barcelonins és, per tant, com *Twin Peaks*, també en aquest aspecte: són productes que mostren una perfecta mescla entre humor i absurd, entre horror i quotidianitat. En el fons, Adrià Pujol i David Lynch no fan cap altra cosa que el que comentava David Foster Wallace a l'assaig sobre el director de cinema, *David Lynch conserva la cabeza*, inclòs al llibre *Algo supuestamente divertido que nunca volveré a hacer*, traduït per Javier Calvo a Mondadori: *?Una definición académica de lynchiano podría ser algo que alude a un tipo particular de ironía donde lo muy macabro y lo muy rutinario se combinan de tal forma que revelan que lo uno está perpetuamente contenido en lo otro?.*

El llibre *Els barcelonins*, així com *Twin Peaks*, funcionen com projectes quàntics compactes en què l'alfa i l'omega s'uneixen en un mateix frenesí orgiàstic. I podem riure o plorar o emocionar-nos o enrabiar-nos d'una frase a l'altra, d'una escena a l'altra. També és cert que els lliuraments d'*Els barcelonins* eren atractius, entranyables, ben treballats, però és innegable que com a llibre opera no sols com a resultat del trajecte, sí, però també com a treball de poliment destacable. No ha estat ?agafar i llestos?, hi ha hagut una ampliació fonda com el que en el seu dia va fer Joan Todó amb *L'horitzó primer*. I ara aquí hauré de ser específic respecte el que havia dit el principi: els relats *Els barcelonins* són la sèrie *Twin Peaks* original, però el llibre com a tal, *Els barcelonins*, té el mateix poder que la preqüela *Twin Peaks: Fire Walk With me*. La diferència és que en aquestes pàgines no caminarem amb el foc però sí amb el collonar. La lectura d'aquest llibre fantàstic d'Adrià Pujol proporcionarà moments de gaudi literari i més d'una emprenyada justificada, sempre amb un somriure amarg a la boca.

Per anar acabant, podem trobar més casualitats curioses entre l'obra de Pujol i de Lynch, fins i tot algunes de divertides, com que si l'agent especial Dale Cooper compartia estones amb el gigoló hotelier responsable del *The Great Northern*, Benjamin Horne, l'antropòleg especial Adrià Pujol també comparteix encontres llegendaris amb un altre gigoló, que no és hotelier però sí guardià de la Torre de les Hores, talment Bernat Dedéu. I tant *Twin Peaks* com *Els barcelonins* tenen dues Laures que acaparen moltes atencions. Per saber què passa, per tant, amb Laura Palmer i Laura Borràs, haureu de tornar a *Twin Peaks* de David Lynch i Mark Frost i haureu de llegir *Els barcelonins* d'Adrià Pujol. Continuarà?

Adrià Pujol Foto: Adrià Costa